29

6 Il-Knisja tal-Pater Noster [Eleona]

16 L-Ittra ta' San Ġakbu (4)

24 Eżekjel il-Profeta Tas-Simboli

29 Ġesù Ħobż tal-Ħajja

34 L-Isfond Lhudi Tar-Raba' Evanġelju

34

Editorjal

ta' Patri Twanny Chircop ofm

X'Relazzjoni Għandna ma' Israel?

Fit-30 ta' Lulju dehret fuq it-*Times of Malta* intervista li saret lill-Ambaxxatur Israeljan għal Malta Ze'ev Boker. Intervista interessanti li tixħet dawl fuq l-istat attwali tar-relazzjonijiet politiċi bejn Malta u l-iStat ta' Israel. Naraw fil-qosor dak li qal l-Ambaxxatur u nagħmlu analiżi tiegħu fid-dawl ukoll tal-importanza li Israel għandu mhux biss fix-xena politika, imma wkoll fil-kuntest tar-relazzjonijiet mar-reliġjonijiet differenti, inkluża l-preżenza Kattolika f'dik li għalina hi l-Art Imqaddsa.

Boker beda biex jinnota l-koperazzjoni bejn Malta u Israel fil-qasam ekonomiku u teknoloġiku. Mistoqsi dwar is-simpatija li Malta wriet lejn il-kawża Palestinjana, hu wieġeb li din mhix xi ħaġa li Israel iħares lejha b'mod negattiv, għalkemm fil-passat Malta kienet tivvota deċiżament kontra Israel. Hu sostna li l-Unjoni Ewropea m'għandhiex biss tħares lejn is-sitwazzjoni tal-Palestinjani, imma wkoll lejn it-theddid li s-soċjetà Israeljana taffaċċja minn elementi estremisti. L-*Israeli Defence Forces* ma jattakkawx persuni ċivili, imma biss infrastruttura militari u terroristi. Mistoqsi jekk ir-rispons tal-militari Israeljani għal atti ta' terrur huwiex sproporzjonat wieġeb li dan mhux il-każ. Il-mewt traġika tal-ġurnalista Palestinjana Kristjana Shireen Abu Aqleh fil-11 ta' Mejju 2022 (li sparaw fuqha suldati Israeljani) kienet sfortuna,

L-Ambaxxatur Israeljan Ze’ev Boker

imma saret investigazzjoni miftuħa dwar il-każ kemm minn Israel kif ukoll mill-iStati Uniti. L-Ambaxxatur qal li hu kien ħadem mal-Prim Ministru Yitzhak Rabin, u jista’ jgħid li dan kien bniedem li fittex li jibni pontijiet mal-Palestinjani. Ħadd ma jista’ jakkuża lil Israel li ma jfittixx toroq ġodda għall-paċi. L-Ambaxxatur insista li l-pajjiżi Ewropej, inkluża Malta, huma dejjem lesti li jikkundannaw lil Israel għall-użu ta’ vjolenza li huma jqisuha sproporzjonata, imma ma jagħmlux l-istess ma’ pajjiżi perikolużi bħall-Iran u s-Sirja, fejn nies ċivili huma ttorturati u maqtula kuljum.

Rigward il-gvern attwali ta’ Israel, li fih koalizzjoni li għandha elementi nazzjonalisti estremi, Boker qal li l-kritika tal-President Joe Biden tal-iStati Uniti ma tistax tiġi interpretata bħala nuqqas ta’ fiduċja fir-relazzjonijiet bilaterali eċċellenti bejn Israel u l-USA. Anke l-ħbieb jistgħu jkollhom mumenti ta’ nuqqas ta’ qbil f’opinjoni, imma dan ma jfissirx li mhumiex ħbieb. Meta ġie ippressat dwar dan Boker wieġeb li hu mhux ġurnalist li jinterpreta dak li jagħmel il-gvern Israeljan, imma hu diplomatiku li jaqdi lill-gvern Israeljan tal-ġurnata u li jrid jirrappreżentah, jaqbel jew ma jaqblix mal-politika tiegħu. Wara kollox, hu mhux qed jikkritika l-kompożizzjoni tal-gvern Israeljan kif lanqas dik tal-gvern Malti. L-ebda nazzjon fid-dinja ma hu mhedded fis-sigurtà tiegħu bl-istess mod li hu mhedded Israel.

Il-fatt li hemm 600 elf Israeljan li jokkupaw ix-Xatt tal-Punent (li bħala Israeljan Boker jirreferi għalih bl-ismijiet bibliċi Lhudija u Samarija) ma jistax jiġi kkundannat mingħajr ma wieħed jirreferi għall-isforzi kollha li għamel Israel favur il-paċi mal-Palestinjani. Saħansitra persuni moderati bħal Rabin ġew maqtula minn dak li hu sejjaħlu terrorist Israeljan, talli ħadmu biex il-kwalità tal-ħajja tal-Palestinjani titjieb.

Is-sitwazzjoni politika attwali f’Israel ma nistgħux niġġudikawha mingħajr ma niftakru li Israel jibqa’ l-uniku Stat demokratiku fil-Lvant Nofsani, b’elezzjonijiet ħielsa kull erba’ snin u b’sistema legali ta’ ġustizzja u drittijiet umani bbażati fuq ftehim internazzjonali. Il-fatt li l-Israeljani jipprotestaw bl-eluf fit-toroq kontra l-gvern attwali hu prova ta’ kemm Israel hu tassew pajjiż demokratiku.

Israel qed jipprova jibni relazzjonijiet tajbin anke mal-pajjiżi Għarab tar-reġjun, għax jemmen li din hi t-triq li twassal għall-paċi u s-sigurtà vera quddiem it-theddid nukleari ta’ pajjiżi bħall-Iran. Il-ġurnaliżmu f’Malta jista’ jkun aktar miftuħ għal dak li Israel qed jagħmel biex jinnormalizza relazzjonijiet anke ma’ pajjiżi għedewwa bħall-Libanu, fil-kamp tar-riċerka tal-gass naturali, għax dan ikun ta’ beneficċju għalihom it-tnejn, u anke għal Malta, li tista’ tibbenefika ekonomikament minn dan il-progress. F’kelma

oħra, jekk il-ġurnalisti Maltin ikunu aktar oġġettivi fil-mod kif jirrapportaw dak li jiġri f'Israel f'dawl globali ta' relazzjonijiet fir-reġjun tal-Lvant Nofsani, dan jista' jbiddel l-opinjoni pubblika dwar l-iStat ta' Israel.

L-impressjoni li wieħed jieħu minn din l-intervista li hi l-Ambaxxatur Israeljan Ze'ev Boker hu bniedem diplomatiku u moderat fl-affermazzjonijiet tiegħu. Fl-ebda parti mill-intervista ma tilef il-kontroll tad-diskussjoni. Minn dak li qal nistgħu naraw il-pożizzjoni tas-soltu li l-Israeljani jieħdu quddiem il-kritka li ssirilhom fil-kwestjoni tal-proċess ta' paċi mal-Palestinjani. Forsi Boker kellu ftit raġun meta afferma li, speċjalment fil-passat, Malta kienet turi simpatija unilaterali mal-Palestinjani, mingħajr ma twieżen b'mod oġġettiv ir-riperkussjonijiet tat-terroriżmu fuq is-soċjetà Israeljana. Illum il-politika Maltija nbidlet xi ftit, u filwaqt li Malta żżomm ċertu ekwilibriju fil-mod kif tibni relazzjonijiet ma' Israel u l-Palestina, li Malta tirrikonoxxihom bħala Stati sovrani, hu fatt li r-relazzjonijiet kummerċjali u teknoloġiċi ma' Israel żdiedu, u li dan wassal biex Malta u Israel saħħew ir-relazzjonijiet bilaterali tagħhom.

Forsi punt importanti li jmiss il-missjoni tagħna l-Franġiskani fl-Art Imqaddsa hu l-fattur tat-turiżmu. Min-naħa tal-Maltin huma eluf dawk li marru jew bħala turisti jew bħala pellegrini fl-Art Imqaddsa, u dan ifisser li żaru Israel u wkoll il-Palestina. In-numru ta' turisti Israeljani lejn Malta wkoll żdied, u dawn jinkludu kemm Israeljani Lhud kif ukoll Israeljani Għarab, li għandhom simpatija lejn il-kawża Palestinjana.

L-Ambaxxatur Boker ta l-impressjoni ta' diplomatiku li ma beżax ipoġġi fuq it-tapit xi elementi li huma problematiċi fir-relazzjoni bejn Malta u Israel. Imma t-ton ġenerali tal-intervista kien pożittiv, u dan jawgura tajjeb għall-futur, minkejja l-fatt li bħalissa l-gvern Israeljan għandu elementi li ċertament mhumiex intenzjonati tajjeb biex jaħdmu għall-paċi, filwaqt li t-tmexxija Palestinjana għaddejja minn kriżi ta' direzzjoni ċara li ma tnissilx tama li elementi estremisti fuq iż-żewġ naħat ma jkomplux jiddominaw ix-xena politika. Nittamaw li r-raġuni tirbaħ, u li bħala Maltin inħarsu lejn dan kollu b'mod intelliġenti u ekwilibrat.